

Nr 139.

Av herr Nilsson, Johan, i Malmö, om anslag till en kriminalteknisk kurs vid Stockholms högskola.

I statsverkspropositionen till 1930 års riksdag äskades anvisande av ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor för en utbildningskurs i kriminalteknik m. m. för landsfiskaler, kriminalkonstaplar med huvudsaklig tjänstgöring på landsbygden m. fl.

Till grund för propositionen låg en av presidenten K. J. D. Schlyter i samråd med landsfiskalen E. W. Ohlin företagen utredning. Schlyter anförde att det, alldeles oberoende av huruvida det nuvarande åklagarväsendet komme att bestå längre eller kortare tid, syntes angeläget att åtgärder omedelbart vidtogos till förbättrande av åklagarnas utbildning i kriminaltekniskt hänseende och att starka skäl talade för att genom det allmännas försorg anordnades årligen återkommande utbildningskurser i kriminalteknik m. m., i vilka nuvarande och blivande landsfiskaler skulle deltaga.

I propositionen anfördes också, att den uppfattningen under senare tid gjort sig allmänt gällande, att de kompetenskrav, som uppställdes och den undervisning, som meddelades, särskilt vad anginge landsfiskalerna, icke vore betryggande, om det gällde att erhålla en tillfredsställande utredning i mera invecklade brottsfall samt att den brist som särskilt påtalats vore avsaknaden av tillräcklig kunskap i s. k. kriminalteknik och angränsande ämnen, vartill framför allt hörde kunskap om de tekniska indicierna vid vissa brott, teknik vid brottsutredningen med hänsyn till brottets spår, kunskap om skissering av brottsplatser, förhörsteknik, identifieringslära o. s. v., varjämte hit kunde hänföras bl. a. insikter i rättsmedicin, kriminalpsykologi och kriminalantropologi.

Denna uppfattning hade också styrkts av ett stort antal till departementet inkomna framställningar om åtgärder för förbättring av landsfiskalernas utbildning.

Presidenten Schlyters förslag omfattade en kriminalteknisk kurs om sex veckor, som skulle anordnas vid Stockholms Högskola under överinseende av högskolans stats- och rättsvetenskapliga fakultet. Från vart och ett av rikets tjugofyra län skulle utses en tjänstgörande, yngre landsfiskal och dessutom skulle sex län utse vardera en till deltagande i kursen villig kriminalkonstapel bland de i 6 § i lagen om polisväsendet i riket omförmälda kriminalpolismän, som voro avsedda företrädesvis för tjänstgöring på landsbygden. Till dessa

kursdeltagare skulle utgå rese- och traktamentsersättning av statsmedel ävensom ersättning för mistade avlöningsförmåner. Dessutom skulle högst 30 frivilliga deltagare, polistjänstemän eller juris studerande, äga bevista kursen på egen bekostnad.

Riksdagen biföll det sålunda framställda förslaget utom beträffande statsstipendiaternas dagtraktamenten, vilka riksdagen ansåg ej böra bestämmas efter tjänsteställning. Genom beslut den 9 maj 1930 fastställde Kungl. Maj:t sedermera närmare bestämmelser om kursen, som tog sin början den 14 juli och pågick till den 23 augusti 1930. I kursen deltog 30 statsstipendiater och 30 övriga.

I statsverkspropositionen till 1931 års riksdag anförde chefen för socialdepartementet, att »det torde vara en allmän mening bland dem, som följt undervisningen vid den kurs i kriminalteknik, som hölls under sommaren 1930, ävensom bland deltagarna i nämnda kurs, att densamma varit till gagn och i förhållande till den korta utbildningstiden lämnat ett gott utbyte. Med hänsyn därtill bör det utan vidare vara klart, att ifrågavarande undervisning bör, såsom från början varit avsett, fortsättas under kommande budgetår. Jag erinrar i detta sammanhang om vad jag vid behandlingen av anslaget till polisväsendet i riket anförde rörande behovet av förbättringar i det nuvarande kriminalpolisväsendet.»

I denna proposition föreslogs antalet statsstipendierade deltagare oförändrat eller trettio. På framställning av kursens huvudledare minskades antalet icke-stipendiater till tio. Enär föregående beräkningar över ersättningarna till de statsstipendierade deltagarna ej visat sig hålla streck, begärdes av riksdagen ett extra förslagsanslag av 40,000 kronor för utbildningskurs i kriminalteknik under 1931. Riksdagen biföll i denna punkt propositionen, varefter 1931 års kurs avhölls efter ungefär samma plan som 1930 års under tiden den 20 juli till den 29 augusti 1931.

Bland icke-stipendiater i såväl denna som föregående kurs funnos några juris studerande och ett antal ordinarie landsfiskaler, kriminalpolismän och polismän. Till den senare kursen hade även flera städer sänt deltagare, vilka deltog i kursen på vederbörande stads bekostnad. Att kursen även tilldragit sig intresse utomlands visar det förhållandet, att såväl den finska staten som Köpenhamns kriminalpolis skickade deltagare — en hittills okänd sak, då förut alltid svenska kriminalpolismän fått söka sig utomlands för att bedriva mera djupgående studier i sitt yrke. På grund av det begränsade antalet icke-stipendiater i 1931 års kurs måste icke mindre än fjorton ansökningar om deltagande avslås.

Att kursen haft betydelse för kriminalpolisarbetet i vårt land torde vara ovedersägligt. Chefen för socialdepartementet konstaterade själv detta i 1931 års proposition. Till kursens huvudledare har såväl muntligen som skriftligen från deltagare i kursen påpekats den nytta de haft av densamma. Så t. ex. skriver en landsfiskal och f. d. kursdeltagare, sedan han lyckats uppspara och häkta förövaren av ett under senaste tiden begånget, mycket uppmärksammat mord: »Jag finner det vara på sin plats att nu, när utredningen i denna mordaffär för min del i stort sett avslutas, uppriktigt förklara för docenten, att denna

utredning till stor del tack vare de lärdomar, docenten i föl under kursen i Stockholm bibringade mig, kunnat verkställas med lyckligt resultat.»

Det föreligger otvivelaktigt ett starkt samhälleligt intresse i upprätthållandet av denna kurs, som framför allt avser att ge åklagarmyndigheterna på landsbygden den yrkesmässiga utbildning, som behöves för att uppspåra förbrytare. I innevarande års statsverksproposition har emellertid ej begärts anslag till någon kriminalteknisk kurs, men däremot bebådas förstärkning av ordningsmakten. Ovedersägligt är att det behov av förbättrad utbildning av landsbygdens kriminalpolis, som förefanns 1930, ännu förefinnes och kanske ännu starkare än då.

På grund av det stora intresset från kursdeltagarnas sida och då beivrandet av kursen är en merit för vederbörande tjänstemän kan det med visshet antagas, att en kurs innevarande år kommer att fyllas av icke-stipendiater. Med hänsyn till det nuvarande ekonomiska läget synes därför den av statsmedel utgående ersättningen för resekostnad och mistade löneförhöjningar jämte dagtraktamenten för innevarande år kunna inbesparas, varför staten blott behöfve ersätta lärarna och bekosta undervisningsmaterial.

Föregående år betalades till lärarna arvoden å 4,500 kronor och för undervisningsmaterial uppgick kostnaden till 2,000 kronor. För en kriminalteknisk kurs innevarande år torde sålunda endast behöva anvisas ett belopp av 6,500 kronor.

Jag tillåter mig därför hemställa,

att riksdagen ville bevilja ett anslag av 6,500 kronor till en kriminalteknisk kurs att under innevarande år anordnas vid Stockholms högskola.

Stockholm den 22 januari 1932.

Joh. Nilsson.